

Índex

1. Introducció	9
2. Tamarit de Llitera al segle XVIII: creixement demogràfic, activitat econòmica i societat	17
2.1 Els condicionants històrics previs: crisi, guerra i despoblament.....	19
2.2 Les característiques físiques del terme.....	24
2.3 Un paisatge canviant.....	30
2.4 La importància del comerç.....	60
2.5 Una demografia en creixement, malgrat els daltabaixos.....	68
2.6 Hisendats, treballadors i drets de propietat i explotació de la terra.....	75
2.7 Usos, infraccions i normativa sobre l'espai agrari (les normes del 1801).....	97
2.8 El poder local i les altres instàncies de poder.....	100
3. El litigi per la propietat i el model de gestió de les terres comunals del terme de Tamarit (1773- 1790)	123
3.1 Un nou marc legal favorable a les rompudes.....	123
3.2 L'eix del conflicte: les terres comunals de Tamarit.....	125
3.3 Les parts en conflicte. Qui són?.....	126
3.4 L'Audiència: l'escenari judicial del conflicte.....	132
3.5 L'inici del plet: la denúncia veïnal contra un ajuntament que no vol complir la llei (1773-1774).....	135
3.6 L'elit de ramaders i la defensa de l' 'status quo' en la gestió dels ademprius del terme.....	141
3.7 Temps per a més proves (1775).....	145
3.8 L'actuació de l'alcalde Bellet, fet inesperat: l'ajuntament de l'any 1777 es retira de la causa.....	157
3.9 L'Audiència resol (1778-1779).....	162

3.10 “Qui dia passa...” (1779-1789). L’ajuntament no col·labora. Crisi, fam i una sentència que no es compleix	170
3.11 El controvertit repartiment del 1790	173
4. Conclusions	187
5. Annex Documental	193
5.1 Compulsa d’una part de les “Ordinaciones de Tamarite de 1696”, referent als comunals de la vila	193
5.2 Límits d’un dels diferents delmaris existents al terme de Tamarit, propietat al segle XVIII de les monges d’Osca (en un document de fitament del segle XVI).....	194
5.3 Llistat de creditors censalistes de Tamarit de Llitera (1739).....	196
5.4 Llistat de creditors censalistes de Sant Esteve de Llitera (1739)	198
5.5 Compulsa de l’arrendament de la primícia (1775).....	199
5.6 Petició del síndic procurador de la vila de Tamarit davant el “Consejo de Castilla” (1783).....	200
5.7 L’Ajuntament de Tamarit fa una petició al rei (1786).....	202
5.8 “Francisco Coll y consortes manifiestan a la Audiencia que el reparto ha sido conforme a la actitud que el Ayuntamiento ha mostrado durante toda la causa”	203
5.9 Primeres pàgines del llistat de veïns i oficis de Tamarit, el Campell, el Torricó i el Gaió (1778).....	204
5.10 Cronologia i fets relacionats amb el conflicte dels comunals	205
5.11 Llistat del repartiment a les antigues terres comunals de parcel·les entre els veïns de Tamarit de Llitera, el Gaió, el Torricó i el Campell (any 1790).....	206
6. Bibliografia	225
7. Glossari	233